

Boruta, Tadeusz

Konferencja naukowa "Wkład ruchu ludowego w przeobrażenia oświaty i szkolnictwa na wsi" - Kielce, 8-9.04.2002

Szkice Podlaskie 10, 239-240

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Tadeusz Boruta
Instytut Historii Akademii Podlaskiej w Siedlcach

Konferencja naukowa „Wkład ruchu ludowego w przeobrażenia oświaty i szkolnictwa na wsi” - Kielce, 8-9.04.2002

Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach była gospodarzem konferencji „Wkład ruchu ludowego w przeobrażenia szkolnictwa i oświaty na wsi”. Zorganizowano ją przy współudziale Zarządu Głównego Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego. Wzięło w niej udział ok. 150 osób z różnych ośrodków akademickich w Polsce. Celem konferencji miało być - według otwierającego obrady rektora Wszechnicy, prof. Mieczysława Adamczyka - zinterpretowanie wkładu ruchu ludowego w zmiany oświatowe na wsi, dokonujących się zarówno współcześnie, jak i w przeszłości. Prof. Adamczyk nawiązał do sesji „Działalność oświatowa ruchu ludowego”, która odbyła się 22 listopada 1995 r. w Instytucie Historii wówczas jeszcze Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. Stwierdził, że konferencja w Kielcach stanowić będzie kontynuację i pogłębienie dyskusji zapoczątkowanej w Siedlcach, rozszerzonej ponadto o wnioski formułowane przez pedagogów.

W problematykę konferencji wprowadziły zebranych referaty wygłoszone w czasie obrad plenarnych. Prof. Krzysztof Dunin-Wąsowicz mówił o roli, jaką odegrał ruch ludowy i działacze chłopscy w upowszechnianiu szkolnictwa na wsi galicyjskiej na przełomie XIX i XX w. Zwrócił uwagę na trudności napotymane przez młodzież wiejską w drodze do wiedzy, a także powszechnie dostrzegane na wsi dążenie do jej zdobycia. Prof. Waldemar Furmanek odniósł się z kolei do współczesnej sytuacji oświatowej terenów wiejskich. Sformułował tezy głoszące, że dzisiejsza wieś jest pod względem oświatowym upośledzona: istnieją dwa systemy oświaty - miejski i wiejski, przy czym ten drugi posiada gorszą infrastrukturę, słabiej przygotowaną kadrę pedagogiczną. Aspiracje młodzieży nie są również rozbudzane, bowiem najczęściej związane są z zawodem rodziców („syn biedaka nadal będzie biedakiem”). W istniejących warunkach ubogie rodziny wiejskie nie są w stanie należycie zadbać o wykształcenie dzieci, czego rezultat widać już dziś. Prof. Furmanek zadał więc pytanie: czy egalitaryzm edukacyjny jest rzeczywistością, czy też fikcją? Trzeci referat wygłosił prof. Michał Dobrynin. Przybliżył problemy, z jakimi borykać się musi polskie szkolnictwo na wschodnich obszarach dawnej Rzeczypospolitej, dzisiejszej Litwie, Białorusi i Ukrainie.

Po tych referatach rozpoczęto obrady w sekcjach. Pierwsza sekcja za-

jęła się przeszłością - historycy przybliżyli programy i działalność partii i działacze chłopskich w dziedzinie oświaty w okresie od połowy XIX w. po drugą połowę wieku XX. Druga sekcja dyskutowała o problemach współczesnych. Podejmowana była rozległa problematyka - od znaczenia oświaty dla rozwoju cywilizacyjnego, przez możliwości wiejskiego środowiska wychowawczego, podstawowe uwarunkowania edukacji wiejskiej, różne aspekty rozwoju dziecka w środowisku wiejskim, po relacje nauczyciel-uczeń i walory kadry pedagogicznej.

W podsumowaniu podkreślano staranne przygotowanie wygłoszonych referatów. Zwrócono uwagę na liczny udział młodych badaczy zainteresowanych omawianą problematyką. Zasygnalizowanie niektórych kwestii powoduje potrzebę kontynuacji konferencji i podjęcia szerszych badań. Pojawił się nawet wniosek o powołanie specjalnego zespołu badawczego zajmującego się tymi zagadnieniami. Zapowiedziano rychłe opublikowanie materiałów pokonferencyjnych, być może jeszcze w 2002 r.